

1. Buzun A., Paliy A., Kolchyk O., Stegnyy B., Bogach M. African swine fever as an associated infection: epizootic process and biological safety of pig farming: monograph. Kyiv: Agrarna nauka, 2023. 220 p.]. ISBN 978-966-540-597-9
2. Nga, B. T. T., Padungtod, P., Depner, K., Chuong, V. D., Duy, D. T., Anh, N. D., & Dietze, K. (2022). Implications of partial culling on African swine fever control effectiveness in Vietnam. *Frontiers in veterinary science*, 9, 957918. <https://doi.org/10.3389/fvets.2022.957918>
3. Alibek K. Handelman S. Biohazard: The Chilling True Story of the Largest Covert Biological Weapons Program in the World-Told from Inside by the Man Who Ran It. Publ. Delta”, 2020, 336 pp. etc.
4. MeatNews info <https://meatnews.com.ua/top/6320/persha-u-sviti-vakczyna-proty-afrykanskoyi-chumy-svynejnablyzhayetsya-do-shvalennya-u-sviti/>; <https://meatnews.com.ua/top/6499/oberezhno-fakenews-nespravedlyviobvynuvache-nnya-pigua-info-rozkryti/>
5. Treshfield M. Christley R. *Veterinary Epidemiology*, 4th Edit, Ed. Wiley-Blackwell, 2018, 888 pp.
6. ASF Vietnam: Approval of commercial use of 1st vaccines <https://www.pigprogress.net/healthnutrition/health/asf-vietnam-approval-of-commercial-use-of-1st-vaccines/>
7. Methodological recommendations of the StopASFmix system for measures of early protection of industry pigfarming ASF outbreaks, approved by SSUFSCP Ukraine in 2021, 47pp
8. Інструкція з профілактики та боротьби з африканською чумою свиней, ДПСС України, 2017, Access on <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0432-17#Text>
9. Кулеско І. І. Пероральна імунізація поросят проти чуми та бешихи. Вісник сільськогосподарських наук. 1961. № 11, стор. 28-37
10. Buzun, A., Stegnyy, B., Paliy, A., Spivak, M., Bogach, M., Stegnyy, M., Kuzminov, A., & Pavlichenko, O. (2023). Experimental Epizotology of Low-Virulent Variants of African Swine Fever Virus. *Mikrobiolohichnyi Zhurnal*, 85(3), 70–86. <https://ojs.microbiolj.org.ua/index.php/mj/article/view/116>

УДК 636.7.09:616.992:616-07

ВДОСКОНАЛЕННЯ МЕТОДУ ДІАГНОСТИКИ МАЛАСЕЗІОЗУ СОБАК

Чуприна М.І., аспірант, Державний біотехнологічний університет, м.Харків, Україна
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-8805-3737>

Іванченко І.М., кандидат біологічних наук, доцент, Державний біотехнологічний університет, м.Харків, Україна
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-7465-4822>

Северин Р.В., кандидат ветеринарних наук, доцент, Державний біотехнологічний університет, м.Харків, Україна
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-2217-8582>

Дадущко А.О. студент, Державний біотехнологічний університет, м.Харків, Україна
ORCID: <https://orcid.org/0009-0003-7727-216X>

Вступ. Наразі дерматопатології займають провідне місце серед інших інфекційних захворювань собак. Традиційно лєвова частка припадає на грибкові ураження шкіри. Одним з них є маласезіоз - захворювання, що перебігає підгостро чи хронічно, характеризується свербінням, гіперпігментацією і порушенням структури уражених ділянок шкіри. Захворювання викликають ліпофільні дріжджі роду *Malassezia*, що належать до умовно-патогенних мікроорганізмів шкіри та є її комєнсалами [4]. Якщо не спинити розвиток захворювання на початкових етапах, то маласезіоз набуватимє генералізованої форми та

може призводити до деструктивних змін шкіри, що, у свою чергу, спричинятиме зниження резистентності організму та може викликати тяжкі супутні захворювання [3]. Для діагностики цієї хвороби використовують метод клейкої стрічки, який отримав широке визнання у ветеринарній клінічній практиці, як швидкий і універсальний метод видалення клітин рогового шару та супутніх мікробів, що налипають на неї [2]. Також застосовують цитологічні дослідження, матеріал для яких беруть з використанням ватних тампонів з уражених ділянок з подальшим відбитком на предметному склі (переважно, при інфікуванні слухового проходу) [1]. Недоліком вказаних методів при дослідженнях слухового проходу є досить низький відсоток позитивних результатів, адже маласезії переважно скопичуються на поверхні вертикального каналу вуха, де їх неможливо вилучити шляхом адгезії до ватного тампону.

Мета роботи. Вдосконалення та вивчення методу діагностики маласезіозу собак.

Матеріали та методи. Дослідження проводили на базі приватної ветеринарної клініки м. Тернопіль. Діагноз на маласезіоз підтверджували на підставі клініко-епізоотологічних даних та результатів цитологічного дослідження матеріалів, відібраних з уражених ділянок тіла собак. Для експериментальних досліджень відібрано 20 собак породи йоркширський тер'єр з клінічними ознаками отиту у віці від 4 до 6 років. Вивчали ефективність вдосконаленого нами методу діагностики маласезіозу: для цитологічних досліджень відбирали матеріал за допомогою клейкої стрічки, зафіксованої навколо браншів вигнутого затискача типу Халстед-Москіт клейкою стороною назовні (попередньо бранші обмотували ватою для уникнення травм слухового каналу).

Результати та обговорення. Запропонований метод опрацювали на 20 тваринах з ознаками отиту. Проводили дослідження вмісту вушних каналів, відбираючи матеріал двома способами. Перший, загальновідомий (контроль): забір матеріалу за допомогою ватних тампонів; другий, удосконалений (дослід) - за допомогою клейкої стрічки, зафіксованої навколо браншів вигнутого затискача типу Халстед-Москіт. Після введення браншів в вертикальний канал вуха, круговими рухами торкалися кожної стінки каналу. Після відбору проводили світлове мікроскопічне дослідження клейких смужок з біоматеріалом або сухих відбитків ватного тампону на предметному склі, пофарбованих модифікованою фарбою Райта-Гімзи «Лейкодіф». Позитивним вважали результати за виявлення скупчень маласезій в кількості 10 клітин та більше. Результати досліджень приведені в таблиці 1.

Таблиця 1

Ефективність методів відбору біоматеріалів при мікроскопічному дослідженні на маласезіоз

Результати досліджень	контроль	дослід
позитивні, голів	3	8
негативні, голів	17	12

Як видно з наведених у таблиці даних, при застосуванні запропонованого нами способу відбору біоматеріалу, було виявлено 8 хворих на маласезіоз тварин, тоді як при застосуванні традиційного способу – лише у 3 з них вдалося підтвердити діагноз та виділити збудника зі слухового проходу. Таким чином, при дослідженні вушних каналів за допомогою клейкої стрічки, зафіксованої навколо браншів вигнутого затискача типу Халстед-Москіт, ефективність способу відбору була на 62,5% вищою, ніж при застосуванні стандартного способу.

Висновки:

1. Запропонований спосіб відбору біоматеріалів при дослідженнях собак на маласезіоз був більш ефективним, що дозволяло підтверджувати остаточний діагноз та, як наслідок, надавати своєчасно специфічну терапевтичну допомогу, знижуючи ризики ускладнень та виникнення супутніх захворювань.

2. На підставі проведених клінічних досліджень, розроблений спосіб відбору біоматеріалів може бути запропонований як більш ефективний, дешевий та простий у виконанні.

Бібліографічний список:

1. Bond, R., Morris, D. O., Guillot, J., Bensignor, E., Robson, D., Mason, K. V., et al. (2020). Biology, diagnosis and treatment of *Malassezia dermatitis* in dogs and cats. clinical consensus guidelines of the world association for veterinary dermatology. *Vet. Dermatol.* 31:75. doi: 10.1111/vde.12834
2. Maynard, L., Reme, C. A., and Viaud, S. (2011). Comparison of two shampoos for the treatment of canine *Malassezia dermatitis*: a randomised controlled trial. *J. Small Anim. Pract.* 52, 566–572. doi: 10.1111/j.1748-5827.2011.01124.x
3. Moraru, R., Chermette, R., and Guillot, J. (2019). “Superficial mycoses in dogs and cats,” in *Recent Trends in Human and Animal Mycology*, eds K. Singh and N. Srivastava (Singapore: Springer), 27–45. doi: 10.1007/978-981-13-9435-5_2
4. Schlemmer, K. B., Jesus, F. P. K., Tondolo, J. S. M., Weiblen, C., Azevedo, M. I., Machado, V. S., et al. (2019). In vitro activity of carvacrol, cinnamaldehyde and thymol combined with antifungals against *Malassezia pachydermatis*. *J. Mycol. Med.* 29, 375–377. doi: 10.1016/j.mycmed.2019.08.003

УДК 619:648.6:614.48:616.98:578.842.2:636.4

ВИВЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДЕЗІНФІКУЮЧИХ ЗАСОБІВ В СИСТЕМІ ЗАХОДІВ БЮБЕЗПЕКИ АФРИКАНСЬКОЇ ЧУМИ СВИНЕЙ

Стегній Б.Т., докт. вет. наук, проф., академік НААН України, ННЦ «ІЕКВМ», Державний біотехнологічний університет

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1787-5789>

Палій А.П. докт. вет. наук, проф., ННЦ «ІЕКВМ»

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-9193-3548>

Кузьмінов А.В., пошукувач вченого ступеня канд. вет. наук, Одеське районне управління Головного управління Держпродспоживслужби в Одеській області

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-7248-5164>

Завгородній А.І., докт. вет. наук, проф., член-коресп. НААН України, ННЦ «ІЕКВМ»

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-2510-9160>

Бузун А.І., канд. вет. наук, доц., ННЦ «ІЕКВМ»

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-9659-2535>

Кольчик О.В., канд. вет. наук, ст. наук, співроб., ННЦ «ІЕКВМ»

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-0497-2512>

Северин Р.В., канд. вет. наук, доц., Державний біотехнологічний університет

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-6740-6396>

Богач М.В., докт. вет. наук, проф., ОДС ННЦ «ІЕКВМ»

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-2763-3663>

Дезінфекція є надважливим і актуальним протиепізоотичним заходом забезпечення успішного розвитку тваринництва, створення сприятливих умов для експорту вітчизняної продукції та виконання обов'язкових міжнародних вимог з питань охорони здоров'я тварин [1]. А дезінфекція в комплексі протичумних заходів свинарства взагалі має ключову роль, оскільки впливає не лише на біологічну безпеку свинарства, але й на економічну безпеку держави [2]. Отже проблема її удосконалення залишається надзвичайно актуальною для України. Метою наших досліджень було порівняльне вивчення віроцидної активності дезінфекційних засобів щодо збудника африканської чуми свиней (АЧС) для підбору з доступних в Україні препаратів, найбільш придатного дезінфектанту для оброблення технологічних поверхонь з високим рівнем фонового органічного забруднення. В